

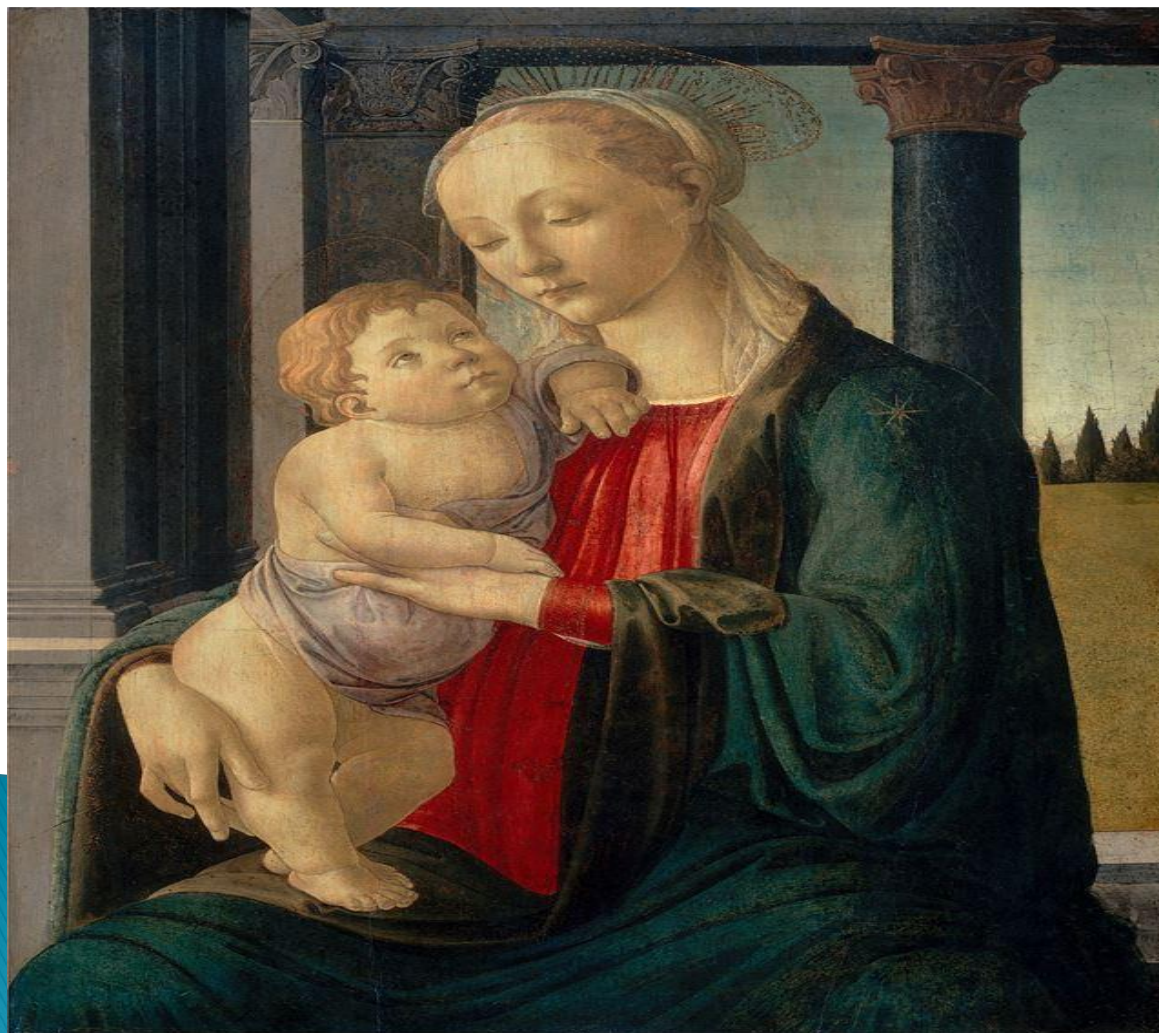
MAMA, MAMUSIA, MATKA...

JAK JEST PRZEDSTAWIANA W SZTUCE I POEZJI
opracowanie : Lidia Zasada i Ewa Klaus

Wkrótce 26 maja – obchodzimy Dzień Matki. Przez wieki, motyw macierzyństwa w sztuce europejskiej pojawiał się w kontekście sakralnym pod postacią "Matki Boskiej z Dzieciątkiem", jednak od XVIII w. – czasów tzw. Oświecenia – wzrosło zainteresowanie dziećmi i relacją matki z dzieckiem. W polskiej kulturze wizualnej macierzyństwo najczęściej portretowali Stanisław Wyspiański . Oczywiście, nie oni jedni: poniżej przypominamy kilka wybranych przykładów dzieł sztuki i poezji przedstawiających ten piękny motyw.

Pierwsze wyobrażenia macierzyństwa w sztuce to dzieła sakralne. W naszej kulturze to przedstawienia Świętej Maryji Panny z Dzieciątkiem. Temat ten fascynował malarzy i rzeźbiarzy od wieków.

Sandro Botticelli – Madonna z Dzieciątkiem

Leonardo da Vinci – Madonna

Rafael Santi – Madonna Sykstyńska

Matka i macierzyństwo fascynuje artystów, przede wszystkim przez jedyną w swoim rodzaju więź łączącą matkę z dzieckiem.

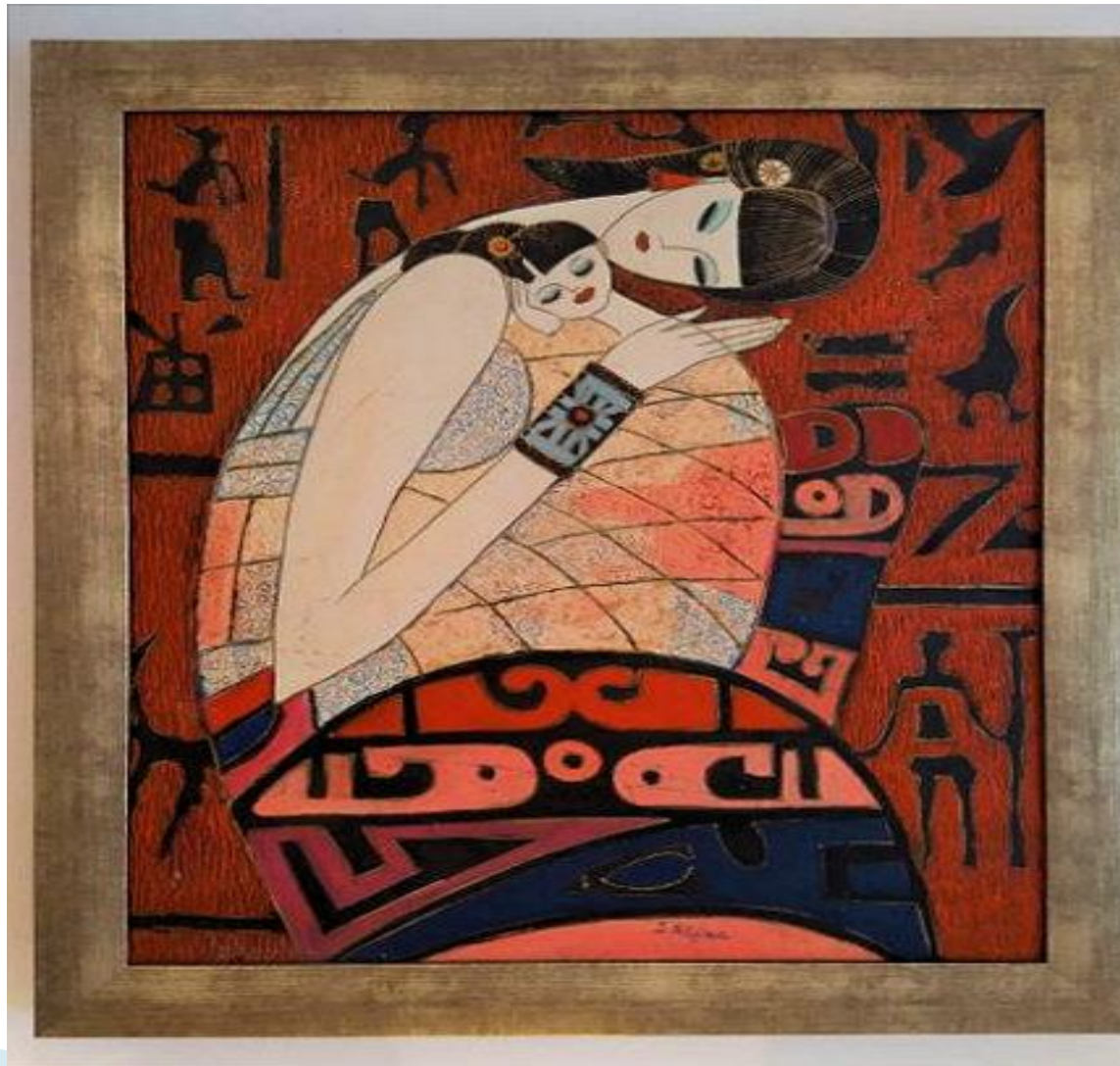
Matka – jedno z nielicznych słów, które w większości języków brzmi podobnie. Poeci piszą o niej wiersze, malarze malują jej portrety.

Ukochana, ciepła, czuła, troskliwa, to jej miłość daje nam siłę, to ona stara się chronić nas przed światem, cieszy się naszym szczęściem, martwi, gdy mamy kłopoty. Poeci piszą o niej wiersze, malarze malują jej portrety.

Do jednego z najświetniejszych obrazów Berthe Morisot należy „Kołyska”, który został pokazany na pierwszej wystawie impresjonistów. Po jednej stronie znajduje się kołyska i niemowlę widoczne zza delikatnej, utrzymanej w tonacjach różu zasłony, po drugiej – skupiona i pełna pogody matka, przygląda się śpiącemu dziecku. Obraz wypełnia uczucie lekkości i łagodności – intymnego szczęścia.

Autor nieznanany – styl artdeco

OBRAZ MATKI W POEZJI

Wielu polskich twórców napisało utwory, które można traktować jako życzenia dla mamy. Jedne są poważne, poruszające, inne zabawne, budzące uśmiech. Jeśli interesują Was wiersze na dzień mamy, spójrzcie na utwory najśłynniejszych poetów krajowych!

Ścisłowski Włodzimierz

"Dziś dla Ciebie Mamo...,"

Dziś dla Ciebie Mamo, świeci słońce złote,
dla Ciebie na oknie usiadł barwny motyl.

Dziś dla Ciebie Mamo, płyną złote chmurki,
a wiatr je układa w świąteczne laurki.

Marlena Kuć – Macierzyństwo

KONSTANTY ILDEFONS GAŁCZYŃSKI

„Spotkanie z matką”

Ona mi pierwsza pokazała księżyc
i pierwszy śnieg na świerkach,
i pierwszy deszcz.

Byłem wtedy mały jak muszelka,
a czarna suknia matki szumiała jak Morze
Czarne.

Elisabeth Vigee Le Brun – Autoportret z Córką

Ryszard Przymas

Po to jest Mama,
aby mnie wzięła na kolana.

By pogładziła po głowie,
podarowała opowieść.

By zawsze przy mnie była:
pomogła, pocieszyła.

A ja rosne przy Mamie wczoraj, dzisiaj i jutro.

Aby jej nigdy w życiu nie było pusto i smutno.

Wśród prac Jana Bolesława Czedekowskiego zachwyca właśnie ten, niezwykle czuły i romantyczny obraz „Matka z synem” . Artysta wstawił się jako wybitny portrecista. Malował głównie pojedyncze portrety, ale podwójne portrety w jego twórczości nie należą do rzadkości.

Słynne jest „Macierzyństwo” Stanisława Wyspiańskiego, które przedstawia żonę artysty – Teodorę Teofilę Pytko, trzymającą na rękach jedno z trojga ich dzieci. Obraz ten należy do najważniejszych malarskich interpretacji matczynej miłości w sztuce europejskiej. Kiedy pojawił się na aukcji, został sprzedany za 4 366 000 zł anonimowemu kolekcjonerowi.

Zofia Stryjeńska – Macierzyństwo

„Matka”

Choćbyś przeszedł świat dokoła,
Znalazł szczęście, uśmiech rzadki,
Nikt zastąpić ci nie zdoła
Ukochanej twojej matki.
Nikt tak dobrze nie rozumie,
Nie ukoi tak w rozterce,
jak To ona jedna umie ,
swego Dziecka odczuć serce.

Mojżesz Kisling – Macierzyństwo

Joanna Kulmowa

"Mamy Mamę"

Najlepsze u Mamy jest to, że ją mamy.

Mamy ją swoją, nie cudzą, nie inną, zawsze tę samą.

I żeby nie wiem, co się stało,

Mama zostanie Mamą.

Nie na sprzedaż, nie do zamiany.

Nasza wszędzie i przez cały czas.

Więc najlepsze u Mamy jest to,

że ją mamy i że Mama ma właśnie nas.

Gustaw Klimt – Macierzyństwo

Wojciech Młynarski

„U mamy”.

Nie ma jak u mamy, ciepły piec, cichy kąć.

Nie ma jak u mamy, kto nie wierzy robi błąd.

Nie ma jak u mamy, cichy kąć, ciepły piec.

Nie ma jak u mamy, kto nie wierzy jego rzecz.

Jan Szczepkowski, Macierzyństwo (Maternitas), odlew gipsowy

Gellnerowa Danuta

"Mamo!"

Mamo! Dam Ci dziś piękny kwiatek i wstążkę na dodatek.

Dam Ci złoty pierścionek, na górce mały domek, ogródek malowany, ławkę pod wielkim kasztanem.

Dam Ci słońce nad domem, słońce jak złotą koronę. I dam Ci księżyc, wiesz? I jeszcze... co tylko chcesz.

Jankiel ADLER

Kobieta z dzieckiem, gwasz/papier

Czellar Mika

"Dla mamy"

Ze wszystkich kwiatów świata
chciałabym zerwać... słońce
i dać je potem Tobie
złociste i gorące.

Słoneczko jest daleko,
ale się nie martw, Mamo,
narysowałam drugie...

Jest prawie takie samo!

Teraz Cię wyciąuję,
jak mogę najgoręcej,
bo tak Cię kocham bardzo,
że już nie można więcej!

Malarstwo współczesne

"Serce matki,,

Kocham cię, Mamo, bo twoje serce
bije jak refren w mojej piosence.

Kocham cię mamo, bo serce twoje
bije tak samo jak serce moje.

**26 maja nie zapomnijmy złożyć
życzeń swoim mamom.**

Mamo!

Mamo, mamo, coś Ci dam.

Jedno serce, które mam.

A w tym sercu róży kwiat.

Mamo, mamo, żyj sto lat!